

Spis treści

Wykaz stosowanych skrótów tytułów utworów

Jana Polkowskiego	5
-------------------------	---

Jan Polkowski – zarys recepcji	7
--------------------------------------	---

Ojczyzna ziemska	15
------------------------	----

Miejsce poety na ziemi	17
------------------------------	----

1. Sakralne i demoniczne	17
2. Zaczynając od mojego osiedla	18
3. Nowa Huta w nowszych wierszach	25
4. Prokocim i daleki Lwów	28
5. Róg Loretańskiej i Kapucyńskiej	31
6. Wawel i św. Jadwiga	38
7. Tymowa. Między ziemią a niebem	42

W prowincji niepamięci

Mityczne Kresy Jana Polkowskiego	47
--	----

Część I Poetycka genealogia	51
Część II Z Ojczyzny do Ojczyzny	57
Część III Popiół i obietnica	61
Część IV Jak można mylić głoski?	79
Część V Wyprawa na Kresy	88

Głosy – Antyfony z Wybrzeża	93
-----------------------------------	----

Część I Tragedia poza historią	94
--------------------------------------	----

Część II Głosy i literacka tradycja	106
---	-----

Ojczyzna niebieska	117
--------------------------	-----

Żywioty i Duch Święty

Sygnały poezji religijnej w twórczości Jana Polkowskiego	119
--	-----

Część I Moment mistyczny	119
--------------------------------	-----

Część II Katakumby i Duch Święty	128
--	-----

Jan Polkowski,

Piero della Francesca „Madonna brzemienna”

Interpretacja w kontekście esejów Zbigniewa Herberta

i prozy Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, z dodatkiem wiersza

Kazimierza Wierzyńskiego	147
--------------------------------	-----

1. Kontekst widzialny i niewidzialny	148
--	-----

2. Współczesny kontekst	152
-------------------------------	-----

3. Literackie konteksty	156
4. Konteksty malarskie.....	160
5. Dopisek o życiu, śmierci i Zmartwychwstaniu	163
Aneks	169
Rozmowy z Różewiczem	171
1. Spóźniona rozmowa?	173
2. Nicość i dojrzały owoc słowa	176
3. Kim jest poeta w czasie pisania?	179
Biogram Jana Polkowskiego	187
Nota o autorze	191
Nota edytorska	193
Bibliografia	195
Antologia	199
To nie jest poezja / Oddychaj głęboko	201
Translated from Polish	201
Katakumby	202
Strumień wieczności	203
„Wysoko pod niebem żurawie leciały”	204
Kapitulacja na froncie wschodnim	205
Restauracja „Arkadia”. Nowa Huta, plac Centralny	206
*** [Ogień chodzi po tobie...]	207
Tak, jestem obcy	208
Chorał, wschód	209
Wspomóż nas, Panie	210
„Snuć miłość”	211
*** [Świat to tylko powietrze...]	213
*** [Odwiedzają mnie czasami...]	214
Przesłanie pana X	215
„Przedmioty mające związek z przestępstwem”	217
„Sław’sia, Otieczestwo nasze swobodnoje...”	
Piosenka o poecie	218
Czy narodziłeś się, człowieku	219
„Nie znam tego człowieka”	220
W okopach kościoła Niepokalanego Poczęcia	221

Ogień	223
Wśród nas, nieczystych.....	223
„Moja słodka Ojczyzna”.....	224
Otworzy cię miecz.....	225
Drzewa	227
*** [Nie było nic – oto co było...].....	227
*** [Bolałem nad sobą to znaczy...].....	228
Niech przypadnie zgiełk.....	229
Europa.....	230
*** [Jakież to było piękne...].....	231
Pragnąłem cię, chociaż byłem śmiertelny.....	232
Zmierzch.....	233
„Co nie jest wymówione, zmierza do nieistnienia”	
Czesław Miłosz.....	234
*** [Nie ma ich jeszcze – kolory dopiero powstaną...].....	235
Miłości, miłości najboleśniej śpiewaj.....	236
*** [Jestem tu między wami skrzydlate pagórki...].....	237
*** [Dobrze jest jeśli jest to coś co istnieć nie zdołało...].....	238
Sadzenie drzew.....	239
Carskie wrota.....	240
Elegie z Tymowskich Gór	243
*** [Zaistnieć to znaczy opisać tę lukę w pamięci...].....	243
*** [Nie mój – ten czas...].....	244
*** [Po wielokroć odkupiona a jednak ominęło cię światło...].....	245
*** [Mówi cień między rzeczami: kto jest w tobie...].....	246
*** [Tego dnia duch stał się kobietą...].....	247
*** [W ciemności – wiatr...].....	248
*** [Smak ziemi...].....	249
*** [Dziecko mówi: dotykam nieba...].....	250
*** [Pełen gracji paniński taniec...].....	251
*** [To co niejasne nadaje kształty...].....	252
*** [Noc Złota dolina...].....	253
*** [Ciemny kielich stoku Machulca...].....	254
*** [W deszczu. Strzęp ziemi...].....	255
Cantus	257
Rzeka.....	257
*** [Dziewanna nawłóć wrotycz...].....	258
Mniej światła.....	260
Podróż do Święcian.....	261
Pragnienie.....	263
Pomieszane języki.....	264
Głos.....	265
„Ain”.....	266
„Juglans regia”.....	267

Pniowo.....	268
*** [Za wybitymi oknami i resztkami drzwi...]	270
Mgły, ścierniska.....	271
*** [Na początku była katedra jak złamane skrzydło – wiotka i biała...]	272
*** [Kosmyk siwizny skrzycony na palcu mech...]	274
„Allemanda, corrente, sarabande, giga, ciaccona”.....	276
Cień	277
Poemat dla dorosłych.....	277
*** [Węgiel gwiazd i tlenu zimny spokój...]	279
Adwent.....	280
Wolfgang Amadeusz M.....	281
Pierwszy śnieg (widok z okna).....	283
*** [Więc jestem ja...]	285
Lato.....	286
Hymn.....	288
Nuta.....	289
Klangor.....	290
Imiona rodziców.....	291
*** [Wrocław wykluwa się ze zdrętwiałej mowy grudnia...]	292
Oczekiwanie.....	293
*** [Bez sznurowadeł stare buty Ojca...]	294
Gorzka godzina	295
Ortografia.....	295
*** [Pod gładką skórą greckich amfor...]	297
*** [To co mi dałaś z ust mi pij...]	298
*** [Wątroba przybita do Uralu...]	299
*** [Kraków gawrony z wrzaskiem lecą na żer...]	300
*** [W mojej epoce już wymieram...]	301
*** [Moi przodkowie moczą nogi w obłokach Kazachstanu...]	302
Nagie buki.....	304
Pochód duchów	305
W koronach brzóz.....	305
Dom i ucieczka.....	306
Wierność.....	307
Pongo.....	308
2017.....	309
1981.....	311
1943.....	312
1953.....	314
Piero della Francesca „Madonna Brzemienne”.....	316
Łyżka ojca	319
Ogród.....	319
*** [Sześćdziesiąt lat temu...]	321

Wolność.....	323
*** [Dawno temu napisałem wiersz...].....	325
*** [Życie wyswobadza się...].....	326
Gloria victis	327
List Jezusa.....	328
Pomieszanę języki	329
*** [Połóż się przy mnie Europo...].....	329
Hugo Boss znowu szyje mundury.....	330
W marszu	331
Rewolucja kładzie się spać.....	332
Zgubiona.....	333
Gratia plena.....	334
Dziewczyny żyją za nas.....	335
Karnawał.....	336
Jutro zdelegalizujemy przeszłość.....	337
Wróg.....	338
Zeznania śmierci (fragmenty).....	339
1959.....	340
Ulica Kapucyńska.....	341
Milczenie.....	342
Piosenki.....	343
W przeddzień.....	344
Morze białe.....	345
Nowe wiersze	347
Koniec Polski albo pogrzeb Stanisława Pitka w Rabie Niżnej	
11 lipca 2021 roku.....	347
Biurko, popiersie.....	348
Siewca.....	350
Przez sen	351
Życie z wojną	352
Ars poetica	353
Poeta i jego miejsce na ziemi.....	353
Jesteście odpowiedzialni za koniec świata.....	355
„Europa to bezdomność”	361
Od wydawcy	367
Streszczenie	369
Summary	371